

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКИЙ
СКОРОТОЧА.

(Соултър.)

ПЕШТА.

Неделя

12. Марта 1844

Год. III

МОЕ ЗДОВОЛЬСТВО У НЕСРЕЋИ.

Певай, певай несрећо!
Срећа је умерла;
Грозна судбо веселсе!
Радость је заспала. —

Сердце мое уживай!
Бџаюћи, тугу;
Нити више изгледай!
Примилу Супругу. —

Очи мое плачите,
Бръ то вами је радость!
Бѣдно лице квасиге
Суза лите сладость. —

Туго моя любезна,
Подранюй ми лице!
Утѣхе ми је ће бездна,
Прогутала сердце.

Берзо течије несрећо,
Грозне плети венце!
Изгубљена о срећо
Не прекидай ланце!

Бръ је моя судбина
Да је среће напредакъ
Изъ вселение дубљина
Закрили ћерњ облакъ! —

У самоћи уживамъ
Веселимсе съ нյоме,

Грозне сузе проливамъ
Радость сердцу имене!

У несрећи плака ћу
Съ нյомъ се веселити.
Позванъ у гробъ скака ћу
Сладко почивати! —

У Руини

Милошъ Ратковичъ
Іеродіаконъ.

ФРАНКЛИНЪ *)

(одъ Стаматовића)

Извѣстна и срећна будућност нѣговогъ отечества душу је нѣгову оживљавала. Франклиновъ је свою радость съ найвећимъ одушевљенијемъ присталоју свомъ Вашингтону саобщавао, што ће то дочекати, да отечество свое сасвимъ срећно види.

Но на жалост благородногъ нашегъ старца болесть тако здраво овлада, да је онъ за последњи 12. свогъ живота мѣсеціји сасвимъ у постели быти морао. Доктор Јонъ као Лѣкаръ нѣговъ ово намѣнѣ нѣму пише: „У найтежимъ тренутцима морао је благородный старацъ много опіума у себе пріимати, да болѣтице свое ублажи. Но зато опеть, кадъ бы му годъ болѣтица поумицала была, забавляю бы се онъ не само читаньемъ и веселымъ свое Фамилије и свои пристала разговорима, него се јошть

*) види Скоротечу 1843 ч. 35

Често како за државна тако и за кућевна дѣла своя старао, и о нима се съ онима людма разговарао и савѣтовао, кои су га у исто време похађали били. У свему пакъ имао је онъ не само свесердност за свако добро, него је јоштъ свагда показивао, да се особита душевна ячина у њему задержава. Често се шта више, у такове шале и забаве упуштао, да су се сви, кои су га слушали, особито развеселити морали.

Франклинъ је самъ себи овай надгробни надписъ саставио: „Овдѣ лежи тѣло Веніјамина Франклина једногъ Књигопечатца — као већь старе једне књиге, изъ кое је садерхай извађенъ, а насловъ съ позлатомъ изгубио — рушеню уступаюћи. Но дѣло само не ће се изгубити, него ће кад годъ у новомъ и лѣпшемъ издаваню на свѣтъ изыди прегледано и поправљено одъ свогъ Сачинителя.“

На земљи пакъ докле годъ просвѣта и слобода у човеческомъ роду устраје, велики је овогъ грађанина примѣръ и пословија съ благословомъ ће се споминяти и продолжавати.

Б А С Н А.

Лавъ одъ зубобола страдајући.

Лавъ једнпутъ нагло жђерајући главу једногъ рецензента пребије свой зубъ тако, да полакъ остане у челости, кое му проузроковаши страшный болъ. Онъ је одъ муке гриву свою тресао, бедра своя съ дугачкимъ своимъ репомъ шибао, и тако јабо рикао, да су се шуме и брда разлегала. Шта је могло и смело бежати, бежало је; а шта је къ двору принадлежало, морало се сабрати, пакъ са страхомъ и стрепњомъ чекати, оне ли нјово высочество може быти изволити, у свомъ великомъ болу којегъ одъ придворни служитеља прождерати. Варнице су му изъ очиј скакале, и бале изъ уста текле. Садъ стесе сви наређали и ту стоите, вы о бѣдно и жалостно једно створенї! громогласно выкне на нии лавъ; Вы добро знате, да сте вы само мене ради створени, и опетъ ми ни једанъ помоћи неможете. Где је мой првый лѣкаръ? Боязливо приближи му се лисацъ, и болестнику жилу опипавши рече, да не само тврдоћа сокрушене главе рецензентове нјовомъ высочеству болъ проузрокуе, него да је нешто мало и еда рецензентова съ крвљу помешало, кое се лако на зло дати, и све зube отровати

може. Иль когъ узрока онъ п-низнейше совѣтуе, да бы ныюо высочество корень сломленогъ зuba чрезъ дворскогъ хіурга блокизволило дати извадити. Тако се лепо знаюашъ лисацъ изъ тогъ замршеногъ и заплтеногъ посла извуїи, и маймуну, дворскомъ хіургу оставити, да онъ ту опасну операцио предузме. Маймунъ се са великимъ страхомъ садъ приближи; и текъ што є лаву у челосте погледао, ужаснесе и натрагъ одскочи. Но, огели скоро што гдъ быти? загрми болестникъ, или огешь да те згнѣчимъ, пакъ место флайстера на болный зубъ метнемъ. Маймунъ ніе желio, да та стварь до тога доће. Онъ дакле све сile употреби, и дерзостно руку у уста лавова тури, ранну огледа, и обећа се да ће операцио хитро и вешто предузети. Али кому додаде онъ, да ће после операцие крезубо место ружно у царски усты стояти: зато се я усујемъ совѣтовати, да се одма єданъ здравъ зубъ изъ уста живогъ когъ звера извуче, и на место нездравогъ и сломленогъ утври. А већ видимъ у очима свио присутствующи благородну желю свое зube ньюовъ высочеству за потребу жертвовати. Но майсторъ зуболомацъ у овомъ наћесе преваренъ; јръ сви дворски служителы свудъ наоколо мукомъ умукоше, и почешесе єданъ за другогъ сакривати. Само єданъ магарацъ; мыслећи да ће тиме срећу получить, ако у челостима цара свога ходатая буде имати, лудодерзостно напредъ ступи, и понудисе, да ће онъ крезубо место своимъ зубомъ изпунити. Маймунъ садъ операцио предузме, и єданъ зубъ магарцу изтрgne, кои є на несрећу много већи био. Онъ извуче и другиј, кои є опетъ много мањи био, тако да се у јами клатио. Трећи био є узанъ, а четврти широкъ. Маймунъ се съ пеликаномъ по магарчевы усты горе доле шетао, и чашъ одъ горе чашъ одъ доле, чашъ одъ острагъ, а чашъ спреда по єданъ зубъ извлачио; ал' ни єданъ ніе се могao угодити. Бадава є тужио, и ужасно викао сирома магарацъ, да му неће ни єданъ зубъ у челостима остатаги. За єданъ фрталъ сата стајо є безъ зuba савъ у крви съ пуштечы доле ушима:

и опетъ є остало крезубо лава место неиспунено. Садъ лавъ ѡипи на ноге, и у својој яности рекне: ты єданъ злодѣю и бездѣлниче, кои ни єдногъ доброгъ зuba немашъ, шта ме задржава, да ти и челости недамъ изтргнути! Торняйсе, и никда ми више на очи немой доћи.

ЮНЪ БУЛЛЪ И КРАСНЫЙ ПОЛЬ.

Єданъ ученый Єнглезъ издао є слѣдујоће о својимъ земљицима начертаніе: Јонъ Буллъ женску особу у единству обожава; но у множеству ій презире. Јонъ Буллъ люби; али онъ ніе любезникъ. Женска особа єсте предметъ нѣговы страстій, али рѣдко нѣговогъ уваженія и почитанія. За нѣга су женска лица само єдна сметня у пословима, дѣлама, забавама, увеселеніјама, и у удоволствіјама. — Єнглезскинъ вообще знаду, да су оне мужскимъ особама, съ коима се упусте у разговоръ, на досаду, и да мужкарци гледе како ће прилику уграбити, да отъ нъи само умакну; и зато су оне срдите, злобне и бездушне. Оне чисто съ гордостіју нѣкомъ као презирићи оне себе, у коима су мужки скупљни, пакъ пуше; а съ друге стране опетъ и страшени се, да се све, што оне рекну, отъ мужски непреокрене другаче, и на подсмѣхъ не изверне, воледу ћутити, и свое забавне дарове да за'рђаю допустити. Мы нежелимо доказати и потвердити, да красный полъ у Харему Цариградскомъ манѣ уваженія и почитанія налази, него у содружнымъ Лондонскимъ собама

ИЗЪ СЛАВОНИЕ

У Єдномъ селу не далеко одъ Пожеге играли су се три дечка на дугмета. Єдномъ дугме нестане. Пытали су єданъ другогъ: еси л' ты узо дугме, ио свакиј є одговорио: ии самъ. Найпосле почну кодъ свакогъ тражити, и где, кодъ єдногъ нађу оно исто дугме

ВЪСТИ.

Будимъ. Овы дана учинѣна є овде єдна на вовѣданъ начинъ измышлѣна краꙗ. Едавъ мужъ заедно са своіомъ супругомъ отиде къ єдномъ овдешнѣмъ Свѣштенику, и изясни му се, да су се они намыслили раставити; но пре овога дошли су иѣга молити, да учни любовь, и потрудисе ны опетъ помирити и сдружити. И тако Свѣштеникъ на чеше зактеванѣ мужевлѣво отведе мужа у другу собу, да тамо међу четврь ока иѣгове теготе саслуша. — Кадъ се они отприлике после четвертъ часа у прву собу поврате, ал' Госпођа супруга била є већи изъ собе отпутовала. Као изсмињаюћи є окренесе муж Свѣштенику, и рекне: „Садъ види те ли ваша Пречестность, како є моя супруга усићена; она се занста покаяла, што се склонила са мномъ опетъ помиритисе и сдружити, пакъ зато є и отишла!“ — Потомъ и онъ се сасвимъ укратко препоручи, и бразо изъ Свѣштеникове собе удали. — Но после неколико часова кадъ Свѣштеникъ свой орманъ отвори; ал' онъ имадешта и видити: ћрь на поругателныи и превареный овай начинъ Госпођа супруга све изъ ормана ствари као кошуљ, мараше пруслуке, сате и т. д. покупивши са собомъ отнела є была.

СМЂСИЦЕ

У Лондону су ны 58 радиоца у єдной рупнуральной копали, кадъ ал' наедашпугъ вода съ таковою силомъ у исту рупу крозъ землю прдре, да се само 18 радиоца сретно избаве, а други сви смерть свою окусе.

У Мадриду трпнисе недостатакъ у Чизмарина и Кројчима; ћрбо ји до 600 лако посла имати могу. А ионги су се отъ ны дали на политику; други опетъ отишли су у војническе службе, да бы Официрина постали.

У Фулди у таваницы налазисе єданъ човекъ, кој въ свою жену убио, и осуђенъ быо при свршетку прошасте године, да му се глава одѣће; но у ћелой Области ненашавши Судъ Целата, обратисе Ханноверскомъ целату, но и овай имъ ову понуду откаже; и тако злочинацъ у надежди живи, да ће скорниъ съвобођенъ быти.

ПОПРАВКА.

У числу 20. нашегъ Листа у чланку „Цвѣтопрѣдавательке“ треба читати мѣсто у адн Слбн. „у адн С. Сленн.“

коимъ су се играли, у торбаку. Садъ друга двоица узвезши дугме рекну му: ты си чуо, како намъ є нашъ кнезъ и господаръ судацъ чито, да, ко годъ и найманъ што украде, обесити се има. Па одлашу поясеве, шчепаю малогъ крадљивца, вежу му руке, и обесе га одрово, подъ коимъ су се играли. Кадъ кући дођу, запитаю и', гдји Вамъ є трећи? они одговоре: укро намъ є био дугме, па смо га обесили. То чувши кућани поите, и дете, јоштъ мало у животу нађу, но текъ што су га кући довели, изпустило є душу. — Друго двоје будући да су ово грозно дѣло, не изъ другогъ узрока, негъ што инсу изјаснене прекогъ суда (*Standesgef*) когъ є Пожежка Вармеђа недавно добила и публицирати дала, добро разумели, пакъ имъ є можда јоштъ коя стара — иљ сама не разумѣваоћи, иљ да децу одъ и найманъ краће што већма застраши, напунила уши, да свакиј, био онъ кому драго, и макаръ што укро, одъ свакогъ, и на ономъ месту, гдји є укро, одма обешенъ быти мора, учинили, ослобођени су одъ сваке казни.

В. Рончевичъ

СРБСКА НОВИНА.

Пешта, 11 марта: Данасъ є изъ єдне овдашинѣ Литографије изишло.

„КОЛО“

Народна игра Србаља, посвећено Србскимъ Лѣпотицама отъ млады Србаља, за Фортепиано стављено отъ Г. Јована Кадавија

Ово є дѣлце у својој струци „Первенацъ“; ћрь, у колико мы знамо, досадъ никадъ никакво наше Коло печатњомъ обнародовано ніе. Мы га као мило намъ Первиче свесрдно поздрављамо, и желимо му, да, како што є намѣњено, буде нашъ дичнимъ Сестрицама Србскимъ предметомъ забаве и увеселенїја.

Млади Србы, коихъ усрдномъ ревностю ово смо добили, су слѣдуја Господа: Любомиръ Радијевић, Јуліј Радишић, Георгіј Камберъ, Василій Петровић, Павель Мачвански, Димитриј Петровић, Василій Рончевичъ, Аксентиј Радовић, Богобој Авањаковић и Константињ Спасоевичъ.

Мы жељећи истој Господи показати, да лепу ны-ову овомъ приликомъ показану ревностъ уважавамо, чинимо имъ предъ целимъ нашимъ Публикумъ овай комплиментъ, да су они, Први, кои су Народомъ на-шемъ Колу двери у просторъ явности и обштности сътворили.

Скоротечна излази у седмици 2 путъ, Четверкомъ и Недельомъ; цена му є како за овдашинѣ тако иза стрвие Предчисленике за поль године 4 фор. у сребру. Предчислитисе може на свакој ц. кр. Пошти, и у Пешти одъ Издавателя, у Бедемской улицы (Bastei Gasse № 349.)

Издаватель Димитриј Јовановићъ.

У ПЕШТИ словами Баймоловымъ.